

varande inhemska, uppsägbara lån. Skulden hade till största delen tillkommit för betäckande af krigskostnaderna. En ringare del för jernvägens fulländande. Sedan dess har den i landet inrättade privata jordbruksbanken, Finlands Hypoteksförening år 1865 upptagit ett utländskt amorteringslån om 12 miljoner mak. ||Alla dessa uppgifter röra lånen nominela beklopp.||

Det sagda utvisar, att endast Bankens lån å 6 miljoner och Hypoteksföreningens å miljoner utgöra en landets invånares, d. v. s. jordbrukets, manufakturindustrins, handelns och sjöfartens skuld till utlandet. Att någon del af denna skuld är gjord direkt för anskaffande af brödföda är antagligt. Men att största delen användts för de ifrågavarande näringarnes förkofran är säkert, och beloppet finnes derföre nedlagdt i landets fasta och rörelsekapital. 10

Hufvudsak är dock frågan: hafva de genom lånen indragna penningarne stannat qvar i landet eller icke? Härtill kan svaras. 1:o såväl krigsbehof som jernvägs-material måste till en betydlig del tagas från utlandet; 2:o Sedan 185 har en privatbank, Förenings banken, insamlat miljoner i depositioner, och Hypoteksföreningen inom landet upplånat 10 miljoner 3:o Å Hypoteksföreningens gjorda utländska lån finnes i Finlands Bank och i cirkulationen 7 miljoner i metallisk valuta. 20

526 C. I. BJÖRKMAN – J. V. SNELLMAN

HUB, JVS handskriftssamling

Högaktade Herr Broder

För brefvet af den 8:de, som i dag kom mig tillhanda, tackar jag på det förbindligaste. Ett eget öde ville att jag, i följd af en förhastad uppgift i Dagbladet, lefde i den falska tron att Din afresa härifrån skedde om torsdag i stället för påföljande lördag, då jag på morgonen ännu haft god tid att göra reda för Bankodirektionens föreskrifter till kontoren. 30

Dessa voro framkallade – såsom oss syntes – af tvingande omständigheter. Vi erhöilo nemligen om Fredagen den 2 December ett telegram från Törnqvist, som i förtäckta ord (hvilka blott af oss kunde tolkas) gaf anledning förmoda att de på H. M:ts afgörande beroende, med myntreformen sammanhängande frågor redan fått en lycklig lösning, hvilken hade Negociatörernes afresa till Berlin till följd.

Samtidigt emottogo vi ett annat telegram, deri Neiglick frågade om Grommé och – Meijer & Co finge genom kontoret köpa, på bankens kontor i Finland vexas till belopp af 45 000 rubel, hvarpå af oss genast gafs ett vägrande svar; hvarföre de nämnda firmorne, som, enligt senare underrättelser, följande dag infunnit sig hos Neiglick med 100/Tusen) rubel, helt och hållet misslyckades i sin speculation. 40

Emellertid vidtogos af oss tidigt lördag morgon alla de försigtighetsmått (per telegraf) hvilka närmare inhentas af närlagde i afskrift bifogde bref, hvilka sednare efter hand expediertes, och hvarom allt vi äfven inberättat till Fin(ance) Exped(ition)en.

I fall nu trafikerande, som till banken sälja utländska valutor, på sätt vi hemställt, berättigas att återköpa enahanda belopp af banken emot en provision af 1/2 %, synes all anledning till klagan från det hållet undanröjd. Kassakreditiverne kunde hafva utsatt banken för största faran, emedan dessa hvarje dag kunnat omsättas medelst insättningar i ryskt och uttagningar i finskt mynt. 50

Vi hoppas emellertid att alla håll blifvit temmeligen väl täppta, ända från Stockholm, till S:t Petersburg, och afvakta nu, sålunda rustade, hvad vidare hända kan. I öfrigt hafva vi sett till att vi ej saknat stöd af gällande författningar.

Att klagomål ej utebli, hafva vi förutsett, men likväl trott oss uti så vigtig fråga som denna ej böra uraktlåta vidtaga alla tänkbara försigtighetsmått – helst vi med säkerhet känna att många finnas som fiska i grumligt vatten.

10 Lindberg har följt strängt sina ordres; vi måste emellertid se till att de något modifieras, utan att dock lemna större spelrum till speculation.

Det kan visst anses som försummelse af mig att ej genast hafva lemna Dig, Broder, del af allt som passerat, men tron att allt var undanstökadt i Kejsarstaden och Höga Vederbörande snart att återförvänta hit var nog allmän, för att kunna lemna rum åt tanken på möjligheten af ett längre uppskof.

Kursens stigande minskar ansenligt bekymren vid myntreformen. Mätte det fortfara så en tid framåt, och oss förunnas att i rätta stunden kasta fånglinan loss för att kryssa på egen hand.

20 Vidare har jag för denna gång ej att andraga sedan jag meddelat Thilén brefvet och låtit honom veta att han kunde foga bref till detta, hvilket jag hoppas genast vid framkomsten kommer att tillställas Dig.

Med uppriktigaste högaktning fortfar jag vara Din

ödmjukaste tjänare
Carl Björkman.

30 **527** *J. V. SNELLMAN – F. O. AF BRUNÉR 1865*
RA, Senatens sekreta handlingar

Högädle Herr Senator.

Ödmjukast får jag lägga innehållet af åtföljande P<ro> M<emoria> Herr Senatorn på hjertat, öfvertygad som jag är, att Herr Senatorns afvikande åsigt i saken icke skall hindra Herr Senatorn att främja den, när den en gång, såsom jag hoppas den skall blifva, är afgjord.

40 Med utmärktaste Högaktning
Högädle Herr Senatorns
tacksame, ödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman

<Bilaga>

P<ro> M<emoria>

1:o Den af K<e>jslerliga> S<enate>n föreslagna subvention åt Hypoteksföreningen beräknas till 5 % nominela länkapitalet,

50 2:o Den utbetalas i den mån det af Föreningen erhållna verkliga beloppet till Finlands Bank inflyter; Alltså t. ex.: om lånet erhålles till 80 %, utbetalas 50 000 R.:l, sedan 800 000 R.:l till Banken influtit – eller öfverhufvud 1/16 del (= 6 2/3 p. c.) af det inflytna beloppet.

3:o Subventionen utlofvas likväl endast till högst 150 000 R.:l eller 5 % å det belopp, Föreningen fått tillstånd att i Banken deponera;